די פארבאטענע ליבע

א העכסט שפאנענדער ראמאן פון אידישן פאמיליען לעבן אין אמעריקע

פון א. ר.

(פארזעצונג)

ער איז אריין אין קיטשען האט זיך דארט ארומגעוואשן און איז אריין אין זאל.

אין זאל איז געווען טונקל. די שטארן זיינען געווען אראפגעלאזט און מיר פעם סילווער איז געווען אין איר שטוב, דעם קאפ אנגעליינט אויף די קיסלאך און ווי פארזונקען אין דרי־כעל.

ביי זיין אריינקומען, האט זי געפרעגט די אויגן.

— העלא!

זיין שטימע איז געווען געפרעסט מיט טרויער.

— העלא! שוין פון פעלד? שוין שפעט?

— ניין... ס'איז נאך פרי...

— וואס זשע?

—דאכט מיר, עס קומט א רעגן אין א שטורעם.

— א רעגן? מיר ציען טאקע די פיס...

מיסטער סילווער האט ארויפגעזעהן די רזלעטן אויף די פענסטער. איז זאל איז געווארן ליכטיקער. נאר דורך די פענסטער האט מען געקאנט פילן ווי די כמארעס ווערן שווארצער.

—וואס הערט זיך? — האט מר. סילווער געפרעגט.

— וואס זאל זיך הערן?

— וואו איז דייזן?

— ער קומ זיין ביי זיך אין צימער... איז הייגט געווען זייער פרייליכ.

— אזוי? וואס איז הייגט געשעען?

— ער האט באקומען עפעס א בריוו.

—אזוי? און וואס איז דאס פאר א בריוו?

— וואס ווייס איך?

— האסט ניט געפרעגט ביי אים?

— געפרעגט האב איך גראדע יא.

— וואס זשע האט ער געזאגט?

— פון א חבר, פון זיין בעסטן חבר...

סילווער האט א ווייל אפגעשווייגן. ער האט זיך פארטראכט און דערנאך א זאג געטאן:

— אין די מיינסט טאקע, אז דאס איז אזוי? אז דער בריוו איז פון א חבר?

— פון וועמען דען?

— ער איז כסדר פארטראכט, שטיל פלוצלונג ווערט ער פרייליך און דאס ארץ צוליב א בריוו פון א חבר?

מרס. סילווער האט בלויז געענטפערט מיט א כייטיש פון אירע אקס־לען, זי האט אויך געפילט, אז עפעס איז ניט גלאטיק.

און אין דער צייט ווען די עלטערן האבן דארט געשמעסט איז געווען אין זיין צימער אין אפשר צום צענטן מאל געלייענט די בריוו וואס ער האט באקומען.

האט איז געווען די בריוו:

"מיינערער דייזן: —

איך האב באקומען דיינע בריוו און איך האב דערפילט, אז ניט א שאטן בין איך איבער דיין וועג. אז דיין גע־פיל צו מיר איז אמת, ווארים אין דיין. דערפאר דערלויב איך זיך ריר אלץ צו זאגן: דייזן, איך האב דיך ליב!

ווייס: פון זינט איך האב דיך דער־קאנט, פון דיינע הייסע ליפן האב בען מיינע באריירט — בין איך אן אנדערע געווארן. האסט עס אליין גע־קאנט באמערקן: איך האב זיך אנגע־הויבן דערווייטערן פון פריינט, איך האב ניט דערלויבט אימעצן אנדערש אנצורירן מיינע ליפן; איך בין אנדערש געווארן. אין מיין נשמה איז דייניקייט געקומען, און איך ווארט בלויז אויף דיך.

מיין ליבער דייזן! דו ביזט אוועק געפארן און איך האב פער קיינע ניט אויף דער גאנצער וועלט... איך האב נעעזטערט. איך האב פריער מירא גע־האט: וועסט אוועקפארן און וועסט מיך גלייך פארגעסן... איך וועל מער ניט זיין ווי א שאטן. אבער נאט צו דאנקען וואס עס איז ניט אזוי. איצט ווייס איך וואס איך בין פאר דיר, איצט זע איך דיין ווארן דורך דיינע בריוו און איך שווער דיר: איך וועל מיט קיינעם ניט באגעגענען זיך. קיין שום פריינט ביי זיך ניט אויפנעמען, איך וועל בלויז ווארטן אויף דיר.

ווייס: איך בין נשטאנען ביים בריוו פון אפגרונד, איך, אן עלנטע, אן אומגלייקלאכע, וואס האב איך גע־קאנט דערווארטן? ביזט געקומען אין האסט מיך פון בריוו פון תחום אפגעפירט. זיי געבענשט.

איצט איז מיר אזוי ניט. איצט איז מיר אזוי אנגענעם צו ארבעטן גאנצע טעג און איבער די נעכט בלויז פון דיר טראכטן.

איך קוש דיינע הענט מיט דאנק־בארקייט. איך בין זיכער, אז דו וועסט מיך ניט אפנארן. דיין נשמה איז אזוי ריין.

איך ווארט אויף דיר.

דיינע, בלויז דיינע, סיידי.

ווי פיל מאל ער האט שוין דעם דאזי־קען בריוו געלייענט און יעדעס מאל וואס ער לייענט די בריוו וואס ער האט באקומען.

האט איז געווען די בריוו:

"מיינערער דייזן: —

איך האב באקומען דיינע בריוו און איך האב דערפילט, אז ניט א שאטן בין איך איבער דיין וועג. אז דיין גע־פיל צו מיר איז אמת, ווארים אין דיין. דערפאר דערלויב איך זיך ריר אלץ צו זאגן: דייזן, איך האב דיך ליב!

ווייס: פון זינט איך האב דיך דער־קאנט, פון דיינע הייסע ליפן האב בען מיינע באריירט — בין איך אן אנדערע געווארן. האסט עס אליין גע־קאנט באמערקן: איך האב זיך אנגע־הויבן דערווייטערן פון פריינט, איך האב ניט דערלויבט אימעצן אנדערש אנצורירן מיינע ליפן; איך בין אנדערש געווארן. אין מיין נשמה איז דייניקייט געקומען, און איך ווארט בלויז אויף דיר.

מיין ליבער דייזן! דו ביזט אוועק־געפארן און איך האב פער קיינע ניט אויף דער גאנצער וועלט... איך האב נעעזטערט. איך האב פריער מירא גע־האט: וועסט אוועקפארן און וועסט מיך גלייך פארגעסן... איך וועל מער ניט זיין ווי א שאטן. אבער נאט צו דאנקען וואס עס איז ניט אזוי. איצט ווייס איך וואס איך בין פאר דיר, איצט זע איך דיין ווארן דורך דיינע בריוו און איך שווער דיר: איך וועל מיט קיינעם ניט באגעגענען זיך. קיין שום פריינט ביי זיך ניט אויפנעמען, איך וועל בלויז ווארטן אויף דיר.

ווייס: איך בין נשטאנען ביים בריוו פון אפגרונד, איך, אן עלנטע, אן אומגלייקלאכע, וואס האב איך גע־קאנט דערווארטן? ביזט געקומען אין האסט מיך פון בריוו פון תחום אפגעפירט. זיי געבענשט.

איצט איז מיר אזוי ניט. איצט איז מיר אזוי אנגענעם צו ארבעטן גאנצע טעג און איבער די נעכט בלויז פון דיר טראכטן.

איך קוש דיינע הענט מיט דאנק־בארקייט. איך בין זיכער, אז דו וועסט מיך ניט אפנארן. דיין נשמה איז אזוי ריין.

איך ווארט אויף דיר.

דיינע, בלויז דיינע, סיידי.

ער איז געווען טונקל. די שטארן זיינען געווען אראפגעלאזט און מיר פעם סילווער איז געווען אין איר שטוב, דעם קאפ אנגעליינט אויף די קיס־לאך און ווי פארזונקען אין דרי־כעל.

ביי זיין אריינקומען, האט זי גע־עפנט די אויגן.

— העלא!

זיין שטימע איז געווען געפרעסט מיט טרויער.

— העלא! שוין פון פעלד? שוין שפעט?

— ניין... ס'איז נאך פרי...

— וואס זשע?

—דאכט מיר, עס קומט א רעגן אין א שטורעם.

— א רעגן? מיר ציען טאקע די פיס...

מיסטער סילווער האט ארויפגעזעהן די רזלעטן אויף די פענסטער. איז זאל איז געווארן ליכטיקער. נאר דורך די פענסטער האט מען געקאנט פילן ווי די כמארעס ווערן שווארצער.

—וואס הערט זיך? — האט מר. סילווער געפרעגט.

— וואס זאל זיך הערן?

— וואו איז דייזן?

— ער קומ זיין ביי זיך אין צימער... ער איז הייגט געווען זייער פרייליכ.

— אזוי? וואס איז הייגט געשעען?

— ער האט באקומען עפעס א בריוו.

—אזוי? און וואס איז דאס פאר א בריוו? — וואס ווייס איך?

— האסט ניט געפרעגט ביי אים?

— געפרעגט האב איך גראדע יא.

— וואס זשע האט ער געזאגט?

— פון א חבר, פון זיין בעסטן חבר...

סילווער האט א ווייל אפגעשווייגן. ער האט זיך פארטראכט און דערנאך א זאג געטאן:

— אין די מיינסט טאקע, אז דאס איז אזוי? אז דער בריוו איז פון א חבר?

— פון וועמען דען?

— ער איז כסדר פארטראכט, שטיל פלוצלונג ווערט ער פרייליך און דאס ארץ צוליב א בריוו פון א חבר?

מרס. סילווער האט בלויז געענט־פערט מיט א כייטיש פון אירע אקס־לען, זי האט אויך געפילט, אז עפעס איז ניט גלאטיק.

און אין דער צייט ווען די עלטערן האבן דארט געשמעסט איז געווען אין זיין צימער אין אפשר צום צענטן מאל געלייענט די בריוו וואס ער האט באקומען.

האט איז געווען די בריוו:

"מיינערער דייזן: —

איך האב באקומען דיינע בריוו און איך האב דערפילט, אז ניט א שאטן בין איך איבער דיין וועג. אז דיין גע־פיל צו מיר איז אמת, ווארים אין דיין. דערפאר דערלויב איך זיך ריר אלץ צו זאגן: דייזן, איך האב דיך ליב!

ווייס: פון זינט איך האב דיך דער־קאנט, פון דיינע הייסע ליפן האב בען מיינע באריירט — בין איך אן אנדערע געווארן. האסט עס אליין גע־קאנט באמערקן: איך האב זיך אנגע־הויבן דערווייטערן פון פריינט, איך האב ניט דערלויבט אימעצן אנדערש אנצורירן מיינע ליפן; איך בין אנדערש געווארן. אין מיין נשמה איז דייניקייט געקומען, און איך ווארט בלויז אויף דיר.

מיין ליבער דייזן! דו ביזט אוועק־געפארן און איך האב פער קיינע ניט אויף דער גאנצער וועלט... איך האב נעעזטערט. איך האב פריער מירא גע־האט: וועסט אוועקפארן און וועסט מיך גלייך פארגעסן... איך וועל מער ניט זיין ווי א שאטן. אבער נאט צו דאנקען וואס עס איז ניט אזוי. איצט ווייס איך וואס איך בין פאר דיר, איצט זע איך דיין ווארן דורך דיינע בריוו און איך שווער דיר: איך וועל מיט קיינעם ניט באגעגענען זיך. קיין שום פריינט ביי זיך ניט אויפנעמען, איך וועל בלויז ווארטן אויף דיר.

ווייס: איך בין נשטאנען ביים בריוו פון אפגרונד, איך, אן עלנטע, אן אומגלייקלאכע, וואס האב איך גע־קאנט דערווארטן? ביזט געקומען אין האסט מיך פון בריוו פון תחום אפגעפירט. זיי געבענשט.

איצט איז מיר אזוי ניט. איצט איז מיר אזוי אנגענעם צו ארבעטן גאנצע טעג און איבער די נעכט בלויז פון דיר טראכטן.

איך קוש דיינע הענט מיט דאנק־בארקייט. איך בין זיכער, אז דו וועסט מיך ניט אפנארן. דיין נשמה איז אזוי ריין.

איך ווארט אויף דיר.

דיינע, בלויז דיינע, סיידי.

ווי פיל מאל ער האט שוין דעם דאזי־קען בריוו געלייענט און יעדעס מאל וואס ער ל